

sopotja

Sopotja

glasilo slovenske skupnosti na Reki in v PGŽ
marec 2018, številka 1, letnik 7
ISSN 1848-4360
Reka, marec 2018

Uredništvo:

Jasmina Dlačić, Darko Mohar, Boris Rejec,
Zvonimir Stipetić, Vitomir Vitaz, Marjana
Mirković, Milan Grlica, Vasja Simonič
glasilo@bazovica.hr
Podpinjol 43, 51000 Reka

Izdajatelj:

Slovenski dom KPD Bazovica
Podpinjol 43, 51000 Reka
bazovica@bazovica.hr, zanj: Zvonimir Stipetić
www.bazovica.hr
www.facebook.com/KPDBazovica

Svet slovenske narodne manjšine Mesta Reka
Podpinjol 43, 51000 Reka
vj.slo.nm.ri@gmail.com, zanj: Boris Rejec

Svet slovenske narodne manjšine PGŽ
Podpinjol 43, 51000 Reka
vsimonic1@gmail.com
zanj: Vasja Simonič

Urednica:

Marjana Mirković
marjana.mirkovic@ri.t-com.hr
gsm: 091 593 6086

Lektorica: Darka Tepina Podgoršek
Oblikovanje, prelom in tehnično urejanje:
Vesna Rožman
Fotografija na naslovnici: Istog Žorž
Karikatura: Bojan Grlica
Tisk: Tiskara Sušak
Glasilo izhaja trimesečno
Naklada je 1.500 izvodov

Glasilo finančno podpirajo:

Urad Vlade Republike Slovenije za Slovence
v zamejstvu in po svetu

Primorsko-goranska županija

Mesto Reka

Svet za narodne manjšine Republike Hrvaške

iz vsebine

Uvodnik

3

Iz društva

4

Iz pouka DPS

19

Literarni kutiček

20

Si-T

20

Pogled z onkraj Snežnika

22

Srečanja

23

Foto kotiček

24

Slovenski dom KPD Bazovica
tel.: 215 406, 324 321, faks: 334 977
uradne ure, knjižnica in klubski prostori
torek 10.00–12.00, 18.00–20.00 in
četrtak: 10.00–12.00

MePZ: ponedeljek 18.00–20.30
Dramska skupina: torek 17.30–19.00 ali po dogovoru
Folklorna skupina: sredo 19.00–21.00
Planinska skupina: torek 20.00–21.00
Fotografska skupina: drugi in zadnji četrtek ob 18.00
Glasbena skupina: torek 17.30–20.00
Dop. pouk slovenščine: ponedeljek 17.00–20.00
Mladinska skupina: sobota popoldan, po dogovoru
Likovna skupina: po dogovoru

Veleposlaništvo Republike Slovenije v RH
Alagovićeve 30, 10 000 Zagreb, RH
Veleposlanica: dr. Smiljana Knez
Konzularni oddelek, uradne ure:
ponedeljek od 9.00 do 12.00
sreda od 9.00 do 12.00 in od 14.00 do 16.00
petek od 9.00 do 12.00
tel.: +385 1 63 11 014, +385 1 63 11 015
faks: +385 1 46 80 387
el. pošta: vzg@gov.si
spletna stran: <http://sloembassy.zagreb.gov.si>

Državljanom RS je v nujnih primerih zagotovljen
kontakt z dežurnim diplomatom:
med tednom: od 16.30 ure konec tedna in med
prazniki: 24 ur
tel.: +385 98 462 666

Generalni konzulat RS, Split
Častni konzul Branko Roglič
tel./faks: +385 21 389 224
el. pošta:
generalni.konzulat.rep.slovenije@st.t-com.hr
uradne ure: ponedeljek–petek od 9.00 do 13.00

EGON: DOBIČEK

Minulo leto je večino dejavnosti v društvu zaznamovala sedemdesetletnica delovanja, ki ji pozornost namenjamo tudi v tej številki, s priznanji aktivnim članom, podeljenimi na prednovoletni prireditvi. Praznične decembrske dneve pa je popestrilo tudi miklavževanje za najmlajše, ki so s svojim živžavom ter starši, dedki in babicami znova napolnili dvorano Slovenskega doma. Mešani pevski zbor je nastopil na božičnem koncertu v Klani in skupaj s folklorno skupino lepo popestril več dogodkov v društvu, med drugim gostil pevce in glasbenike iz Malečnika ter nastopil na reviji Primorska poje. Planinska skupina je bila dejavna s predavanji in izleti, fotografska z razstavami – gostovala je v Knežaku in v društvu pripravila razstavo ob kulturnem prazniku –, svojo pot zunaj društva pa je s predstavitvijo v Kopru začela razstava o razvoju KPD Bazovica, pripravljena ob lanskem jubileju. V okviru sodelovanja s SKD Istra iz Pulja je v društvu razstavljala zanimiva akademska slikarka Julijana Kocanović Grubić, zbirka reških spominkov pa je postala bogatejša za dežnik morčič, ki ga je skupaj z razstavo na to temo prispevala Ljudmila Ličen Počkar, znano ime med reškimi ljubiteljskimi slikarji, skupaj s sestro Vido Grbac, ki nas je žal nedavno zapustila in se je spominjamo v rubriki In memoriam. Literarni kotiček izpolnjujeta pesmi neutrudne rojakinje Marije Šenk iz njene nove pesniške zbirke, tokrat v slovenščini, ki je tik pred izidom, in to po decembrski predstavitvi njene sedme zbirke. Posebej naj omenimo še izid zbornika o raziskavi mladih v zamejstvu, pri katerem je iz Hrvaške sodelovala vodja reške enote INV dr. Barbara Riman, ki je poleg Darka Šonca od lani tudi članica Sveta vlade RS za zamejstvo in je na prvem sestanku navdušila navzoče s svojimi stališči, sicer pa ji je lani uspelo tudi uresničiti pobudo za uvedbo slovenščine na OŠ Kozala in v veliki meri tudi v vrtcu na Bulevardu. Zato je upravičeno pričakovati, da jo bomo v prihodnje videli tudi na katerem od položajev, ključnih za razvoj slovenske skupnosti v prihodnje, ne nazadnje, ker je s svojim raziskovanjem spoznala in seznanila večino slovenskih društev na Hrvaškem, v KPD Bazovica pa je bila tudi na nedavni volilni skupščini znova izvoljena v vodstvo. Več o skupščini in novih članih upravnega odbora društva pa v prihodnji številki, ki bo izšla junija. Vse, ki pišete pesmi ali prozo, pa znova vabimo, da del svojega ustvarjanja predstavite tudi v Sopotjih – vašega sodelovanja bomo zelo veseli. **Uredništvo**

OBVESTILO

Življenjske zgodbe, vabilo rojakom

Reška enota ljubljanskega Inštituta za narodnostna vprašanja (INV), ki raziskuje rojake na Hrvaškem, bi želela predstaviti tudi njihova osebna pričevanja in tako iztrgati pozabi velik del te gotovo zanimive, a prezrte in še nepoznane zgodovine. Vodja enote dr. Barbara Riman zato k sodelovanju najlepše vabi vse rojake, predvsem starejše generacije z območja Reke in Kvarnerja, Gorskega kotarja in Istre, ki so ji pripravljeni zaupati svoje življenjske zgodbe, in to ne glede na delo, ki so ga opravljali, prav tako sploh ni pomembno, ali imajo slovensko državljanstvo ali ne. Enako dobrodošla in pomembna so vsa pričevanja! V celoti je tudi zagotovljeno varstvo osebnih podatkov.

Stik: e-pošta:

Barbara.riman@gmail.com ali telefon: 091 5436 808. elektronski pošti ali v uradnih urah na tel. +385 (0)51 215 406.

Vabilo mladim k sodelovanju v Mreži Alpe–Jadran

Društvo EU korak vabi mlade rojake – študente, diplomirane, poslovneže, vodje organizacij idr. – na izobraževanje v prvi polovici letošnjega leta. Organizator je Urad Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu v sodelovanju z gospodarskimi organizacijami v zamejstvu. Potekalo bo v tridnevni sklopih v Italiji, Avstriji, na Madžarskem in Hrvaškem, sklepni del bo v Ljubljani. Namen izobraževanja je povezati mlade vodje, podjetnike in druge zainteresirane, ki bi spodbujali prednosti regionalnega razvoja v prihodnje in temu dali poudarek pri svojem vključevanju v procese globalizacije. V tem okviru bi slovenstvo ohranjali tudi z gospodarskim sodelovanjem in razvojem.

Stroške udeležbe – izjema so potni stroški – krije organizator. Za podrobnejše informacije pišite na e-naslov natali.eukorak@mail.inet.hr ali pokličite telefonsko številko 091 22 33 421.

Minority SafePack

Državljanška pobuda **Minority SafePack** želi zbrati milijon podpisov evropskih državljanov, da bi Evropsko unijo spodbudili k večjemu varstvu narodnih in jezikovnih manjšin ter okrepitevi jezikovne in kulturne raznolikosti. Pobudnica je Federativna zveza evropskih narodnosti (FUEN), ki deluje od leta 1949, povezuje 90 organizacij in predstavlja približno 400 narodnih in jezikovnih skupnosti.

Zbiranje podpisov poteka do 3. aprila 2018, več:

www.minority-safepack.eu ali <https://ec.europa.eu/citizens-initiative/32/public/#/>.

8. november, Filozofska fakulteta Zagreb, katedra za manjšinske kulture in skupnosti

Dr. Barbara Riman, Slovenci na Hrvaškem

Vodja reške enote Inštituta za narodnostna vprašanja iz Ljubljane dr. Barbara Riman je del področja svojega raziskovanja predstavila tudi na Filozofski fakulteti Univerze v Zagrebu, in sicer kot gostja programa za mobilnost in mednarodno sodelovanje, ki poteka od leta 2013 na pobudo Oddelka za etnologijo in kulturno antropologijo.

Predstavila je sodoben položaj, organiziranost in delovanje slovenske skupnosti na Hrvaškem, se ozrla na njene demografske spremembe in posebnosti, opozorila na številčni upad in pomanjkanje znanstvenega zanimanja za to področje ter navzoče seznanila z načinom, kako uspešno si slovenska skupnost prizadeva uresničevati pravice, ki jih narodnim manjšinam zagotavlja hrvaška zakonodaja. Več: www.ffzg.unizg.hr/etno/mobilnaeka/

Marjana Mirković

24. november, Galerija Grad, Reka

Ludmila Počkar Ličen, *Morčič*: predstavitev dežnika, razstava

Dolgoletna članica KPD Bazovica Ludmila Počkar Ličen je v reški galeriji Grad predstavila svojo novo, že 26. samostojno razstavo. Tokrat jo je namenila *morčiču*, prepoznavnemu zamorčku z belim turbanom, priljubljenim motivom predvsem v nakitu, odslej pa med drugim tudi na njenem dežniku, ki ga je v celoti oblikovala sama in z njim tudi zelo zanimivo obogatila ponudbo reških spominkov. Poleg dežnika so bile na ogled tudi njene skice in slike na temo *morčiča*, ki mu v zadnjem desetletju in pol posveča največ pozornosti, sicer pa njen obsežni opus bogatijo slike različnih motivov, s cvetjem, krajino ali slikovitimi reškimi ulicami.

Razstavo in avtorico je lepo predstavila vodja likovne skupine KPD Bazovica Ada Osmanagić in med drugim opozorila na njeno predanost in ljubezen do slikanja, posebej do Reke in *morčiča* kot enega izmed reških simbolov in dela identitete. *Za umetniško ustvarjanje Ludmile Počkar Ličen je morčič žarišče navdiha, ki na njenih slikah izžareva živahno mladostno vedrino in predstavlja dobrega duha Reke. Prenesla ga je na platno, da bi tako okrepila njegovo identiteto prepoznavnega simbola Reke, mesta, do katerega avtorica izraža veliko ljubezen in močan občutek pripadnosti. S slikanjem morčiča, ki v sebi nosi pozitivno simboliko in neuničljivo vero, želi ovekovečiti njegov prispevek in povezanost z Reko.* Ada Osmanagić je izrazila posebno zadovoljstvo, da lahko predstavi tudi dežnik z motivom *morčiča* kot industrijsko oblikovanje. *Avtorica je izkazala visoko raven poslušnosti za uporabno umetnost in izdelek, zaradi uspešne stilizacije, ustreza tržnim zahtevam in obenem ohranja umetniško in romantično noto preteklosti in simbolizem samega lika, kot spoj zgodovine in sodobnega stila življenja,* je med drugim še dejala Ada Osmanagić.

Ludmila Počkar Ličen je za svoje ustvarjanje tudi ob tej priložnosti prejela več čestitk in pohval, obiskovalce pa je razveselil tudi priložnostni kulturni program z nastopom klope Opatija, v kateri poje tudi Edgar Rupena, vnuk Ludmile Počkar Ličen.

Ludmila Počkar Ličen (88) se je rodila v Vršču v Srbiji, v slovenski družini, izvirajoči iz Postojne, ki jo je po več selitvah zaradi očetove službe železničarja pot naposled pripeljala na

Umetnica s hčerko Žano in Ado Osmanagić.
Foto: Marjana Mirković

Reko. Slika od otroštva, na Reki se je izobraževala tudi pri priznanih akademskih slikarjih (Vilimu Svečnjaku, Mironu Makancu in Antunu Žuniću) in bila z njihovim priporočilom sprejeta na šolo za uporabno umetnost v Zagrebu, toda šolanja zaradi finančnih težav žal ni mogla nadaljevati. Na Reki se je zaposlila v podjetju Rijeka projekt kot tehnična risarka, svoje likovno ustvarjanje pa predvsem v keramiki in olju na platnu nadaljevala v okviru več skupin, od Likovne delavnice Opatija in zagrebške Grupe 69 do Likovnega društva Kozala in Likovne delavnice v reškem društvu Fratellanza pod vodstvom profesorice Erne Toncinich.

Udeležila se je številnih umetniških srečanj in prejela tudi vrsto nagrad in priznanj, sodelovala na več kot petdesetih skupinskih in 25 samostojnih razsta-

vah, od Reke, Zagreba, Opatije in Senja do Kopra in Postojne, kjer je bila posebej odmevna njena razstava o Majlontu, delu starega mestnega jedra, kot umetniško in dokumentarno pričevanje o njegovi nekdanji podobi. Ludmila Počkar Ličen pa se je večkrat samostojno predstavila tudi v KPD Bazovica. **Marjana Mirković**

5. december, Slovenski dom KPD Bazovica

Miklavževanje

Dvorana Slovenskega doma je zaigrala od otroškega smeha, ko se je zbralo kar 40 malčkov v pričakovanju Miklavža in njegovega zvestega spremljevalca parklja. Na začetku večera so si otroci skupaj s svojimi starši in starimi starši pogledali kratko risanko, ki jih je uvedla v ta veseli zimski večer. Potem je na oder stopil parkelj, ki mu s svojim videzom in verigami ni uspelo prestrašiti in odgnati otrok, ampak jih je še bolj zagrel za zvezdo večera, dobrega starčka Miklavža. Po dolgem in glasnem klicanju Miklavža so otroci le dočakali njegov prihod v dvorano. Miklavž jim je namenil več lepih besed in jim skupaj s svojimi pomočnicami iz mladinske skupine po-

delil sadje in sladkarije. Tudi parkelj je prispeval k darovanju otrok, seveda s šibami!

Ko sta se Miklavž in parkelj odpravila naprej na pot, saj je bil pred njima še dolg večer, je bila za otroke pripravljena ustvarjalna delavnica, na kateri so si za spomin izdelali angele in parklje. Miklavževanje je tudi letos organizirala mladinska skupina KPD Bazovica. **Natali Iskra**

Mlade moči Ivona Novaković, Natali Iskra in Eva Ciglar s starši in najmlajšimi. Arhiv KPD Bazovica.

7. december, Predsedniška palača Ljubljana

Svet vlade RS za Slovence v zamejstvu, seja

Svet vlade RS za Slovence v zamejstvu, telo, vzpostavljeno leta 2006, se je sešel na prvi seji v tretjem mandatu (2017–2022), ki jo je vodil premier dr. Miro Cerar. Poleg podpredsednika, ministra, pristojnega za Slovence v zamejstvu in po svetu Gorazda Žmavca, so se je iz vlade udeležili še člani, ministri mag. Dejan Židan (kmetijstvo, gozdarstvo in prehrana), Zdravko Počivalšek (gospodarski razvoj in tehnologija) in Anton Peršak (kultura). Seje so se udeležili tudi predstavniki slovenskih organizacij iz sosednjih držav, ki jih v svetu predstavlja skupno 14 članov (štirje iz Italije, šest iz Avstrije – štirje iz Koroške in dva iz Štajerske –, ter po dva iz Madžarske in Hrvaške). V sedanjem mandatu Hrvaško zastopata predsednik krovne organizacije Darko Šonc, tudi dosednji član, in dr. Barbara Riman iz KPD Bazovica, pred njo sta bila druga člana Barbara Antolič iz SKD Nagelj iz Varaždina in v prvem mandatu Vitomir Vitaz iz KPD Bazovica. Ker RS slovensko skupnost na Hrvaškem obravnava dvojno – društva v obmejnih županijah kot "Slovence v zamejstvu" in druge rojake kot "Slovence po svetu" –, ima Zveza slovenskih društev člana tudi v vladnem telesu, namenjenem Slovincem po svetu (mag. Cveta Šušmelja iz SKD Triglav v Splitu).

Na seji je bilo med drugim rečeno, da slovenska narodna skupnost ne uživa vseh pravic, ki jih zagotavljajo mednarodni sporazumi in zakonodaja sosednjih držav, da pa je kljub temu zaznati napredek na tem področju. Med drugim je bilo sklenjeno, da si bo RS tudi v prihodnje prizadevala oblikovati skupni slovenski kulturni in gospodarski prostor, sprejeta pa so bila tudi programska izhodišča za petletni mandat.

Seji so sledile še izjave za javnost, spregovorili so predstavniki iz Italije, Avstrije in Madžarske, poročilo o seji, objavljeno na spletni strani Urada za Slovence v zamejstvu in po svetu (www.uszs.gov.si), pa predstavnikov iz Hrvaške ne omenja. Kot je povedala dr. Barbara Riman, se je seje udeležila skupaj z Darkom Šoncem. Predstavila sta položaj rojakov na Hrvaškem in opozorila na nekatere težave, s katerimi se srečujejo, med drugim na pomanjkanje politične volje za uresničevanje pravic, zagotovljenih v zakonodaji, ter na samovoljo ustanov ali njihovih vodilnih predstavnikov, ne nazadnje pa tudi na slabe čezmejne prometne povezave. **Marjana Mirković**

S seje. Foto: STA

Prednovoletna prireditve

Predpraznično decembrsko ozračje je tudi tokrat popestrila prireditve z bogatim programom, potekala pa je v znamenju jubileja, sedemdesetletnice delovanja. Društvo je več čestitk prejelo še decembra, velja omeniti in se zahvaliti za prijazno pismo slovenske ljudske pesnice Ančke Šumenjak: s čestitko nam je poslala tudi dve svoji knjigi z naslovom *S pesmijo v srcu skozi življenje ... moje in tvoje*, ki bogatita knjižne police KPD Bazovica in KPD Snežnik. Na prednovoletni prireditvi pa je društvo podelilo več priznanj, dodeljenih ob jubileju. Kot so Sopotja že objavila decembra lani, so bila zlata priznanja podeljena na osrednji prireditvi 17. novembra, tokrat pa so prišli na vrsto še številni drugi aktivni člani društva, ki s svojim trudom in delom pripomorejo k njegovi ohranitvi in razvoju. Dvorana je bila znova premajhna za vse obiskovalce in nekateri so nastopu lahko zgolj prisluhnili na stopnišču.

V večer je s krajšim, predvsem božično obarvanim nastopom popeljali mešani pevski zbor KPD Bazovica, ki ga vodi Zoran Badjuk.

Po nastopu so pevke in pevci prejeli priznanja: **srebrno priznanje, do 25 let** sodelovanja v zboru, so prejeli Ljudmila Barbalic, Frane Cvitan, Vladimir Gruden, Marija Maržić in Lucija Sinčić – vsi pojejo že 24 let! Dragan Došen je član zbora 21 let, Danica Rajh in Amalija Volk 18 let ter Mirjana Kasić, Bosiljko Kasić in Arsen Maračić 15 let. **Bronasto priznanje, do 15 let** sodelovanja v zboru, so prejele Ljubica Pugelj, ki poje 14 let, ter Marta Šnajdar in Mira Srdoč za 12 let. **Priznanje za do deset let** sodelovanja so prejeli: Marcella Vučković in Anita Hromin za devet let, Zvonimir Stipetić in Vera Fatović za sedem let ter Nerina Bratović, Ljubica Praprotnik in zborovodja Zoran Badjuk za šest let članstva. **Priznanja za do pet let** delovanja v zboru pa so prejeli Eva Ciglar, ki poje štiri leta, Ana Uljanić in Eleonora Udovac pojeta tri leta, Dušan Ilijašić in Jasna Krpan pa dve leti.

Sledil je nastop folklorne skupine pod vodstvom Nataše Grlica, zavrtela se je s Ta potrkano, zatem pa so priznanja prejeli tudi njeni člani.

Srebrno priznanje – do 25 let delovanja – so prejele Jasmina Dlačić in Martina Grlica za 22 let članstva in Jasna Tota za 15 let.

Bronasto priznanje – do 15 let članstva v skupini – sta prejeli Stella Černjar in Zinka Božiček za 11 let sodelovanja. **Priznanja za do deset let** sodelovanja so prejeli Ivana Baković in Nina Vučković Bastiancich za devet let, Zvezdana Gregoran in Elizabeta Prelovac za osem let, Slavica Vuković Bačić in Ivan Simić za sedem let ter Nenad Panić, Diana Veršić in Milena Licul za šest

let. **Priznanje za do pet let** sodelovanja pa so prejeli Nevenka Mudrović Saltović za štiri leta, Ivica Kurjega in Leonida Kalčić za tri leta ter Branko Arbanas in Marija Sučić za dve leti.

Program je zatem z izvedbo skladb klasične glasbe popestrila dvanajstletna Tara Vidović, učenka 7. razreda osnovne šole in obenem tudi 6. razreda glasbene šole Ivana Matetića Ronjgova na Reki, usmeritev klavir, njena ljubezen pa je tudi petje, pravi. Za seboj ima več uspešnih nastopov na domačih in mednarodnih tekmovanjih, na katerih je večkrat osvojila tudi prvo mesto. Za predstavitev na odru KPD Bazovica je pripravila Chopinov valček v cis-molu op. 64 in skladbo Otroški kotiček op. 64 No. 2 Clauda Debussyja.

Sledila je podelitev priznanj drugim aktivnim članom.

Srebrno priznanje – do 25 let oziroma za 15 let delovanja – so prejeli Diana Aničić, Mario Aničić, Đilio Arbula, Milena Arbula, Mirjana Brumnjak, Darko Mohar, Damjan Pipan, Dragić Rosić, Maja Rosić in Ivica Tota.

Bronasto priznanje – do 15 let sodelovanja – so prejeli Ana Čivić, Ivona Novaković in Tea Tadej za 13 let, Ira Petris za 12 let ter Jadranka Bistričić, Zoran Bistričić, Bojan Cvetković, Emilija Cvetković, Ivo Marušić, Lidija Mohar Tuškan, Jasna Pipan, Vojko Pipan, Marija Rumac in Boris Rumac za 11 let članstva.

Priznanja za do 10 let sodelovanja so prejeli: Istog Žorž in Luciano Verbanac za devet let, Ago Babahmetović, Silvina Babahmetović in Marino Dubrović za osem let, Gloria Segnan, Lilijana Čargonja in Vlado Kobas za sedem let, Irena Valkai in Dušan Kos za šest ter Jasna Linčić Kostrenčić za pet let članstva.

Priznanja za do 5 let sodelovanja pa so prejeli: Alemka Blažić, Roberta Cetina, Ingrid Grabovac, Mladen Grabovac, Branka Martinović in Gorana Pecirep za štiri leta, zatem Marina Bubnić, Jelena Cinotti, Mira Gržić in Suad Saltović za tri leta ter Mili-voj Filipović, Marina Petra Lončar, Ksenija Mrkela in Čedomir Vučković za dve leti.

Ob koncu je program obogatila še glasbena skupina, ki jo vodi Andrej Mohar, mentor pa je Ivan Harej.

MePZ KPD Bazovica in
Vitimir Vitaz.
Foto: Marjana Mirković

Tudi njeni člani, ki hkrati delujejo v več drugih skupinah, so prejeli zahvalo društva za sodelovanje. **Bronasto priznanje – do 15 let** sodelovanja – sta prejela Andrej Mohar za 11 let in Zdenka Kallan Verbanac za deset let. **Priznanje do 10 let** članstva sta prejela Dionis Jurić za devet let in Maja Žuvela Stipetić za sedem let delovanja. **Priznanje za do pet let** pa je prejel Predrag Smajla za tri leta članstva. | Marjana Mirković

11. december, Slovenski dom KPD Bazovica

Skupščina KPD Bazovica

Redno skupščino ob koncu leta je vodila podpredsednica KPD Bazovica Jasmina Dlačić, na dnevnem redu pa je bil poleg delovnega in finančnega načrta za leto 2018 tudi rebalans proračuna za leto 2017. Vse je bilo soglasno sprejeto. Poročila so pripravili vodje skupin, Jasmina Dlačić jih je povzela in predstavila. Navzoči so se med drugim seznanili s pestro vsebino načrtovanega letnega programa

planinske skupine, predvidenimi gostovanji folklorne skupine ob desetletnici delovanja in s tekočimi zadevami. | Marjana Mirković

Eva Ciglar in Jasmina Dlačić.
Foto: Marjana Mirković

12. december, Slovenski dom KPD Bazovica

Nada Tepšić: Anapurna Treak, predavanje

Planinska skupina je pripravila novo, zanimivo predavanje. Pet članic PD Kamenjak z Reke se je podalo na drugi konec sveta. Njihov cilj je bil Nepal. Spoznavanje drugih civilizacij, načina življenja, prilagajanje, razširitev obzorij, lepote tega našega majhnega planeta, ki ga z veliko vneto sami uničujemo – vse to je Nada Tepšić prikazala v predavanju o štirinajst-dnevnem pešačenju ob vznožju osemtisočaka Anapurna v Himalaji. V dvorani KPD Bazovica v zadnjih petnajstih letih še ni bilo toliko občinstva. Sedeli so po tleh, na

odru, stopnicah, stali pred pultom za tehniko ... in še so številni ostali zunaj dvorane. Očitno imajo Nada in njene prijateljice po eni strani širok krog prijateljev, po drugi pa kaže, da si ljudje vse bolj želijo potovati. Hvala Nadi za prelep planinski večer v Slovenskem domu. | Darko Mohar

Udeleženske poti Anapurna Treak.
Foto: Anita Hromin

16. december, Cerkev sv. Jeronima, Klana

Nastop MePZ na pevskem večeru v Klani

ZLovskim pevskim zborom Matko Laginja iz Klane radi sodelujemo, saj v njem poje tudi nekaj naših pevcev. Zato smo na njihovo povabilo že drugo leto zapovrstjo nastopili na predbožičnem pevskem večeru v cerkvi sv. Jeronima v Klani. Prireditev je že tradicionalna, na njej pa na začetku nastopijo otroci in mladina s pesmijo, plesom in recitacijami z božično

tematiko. Ostanek večera je namenjen zborovski pesmi. Letos so nastopili Moški pevski zbor Dekani, MePZ KPD Bazovica z Reke in Lovski pevski zbor Matko Laginja iz Klane. Vsak zbor je zapel po štiri pesmi, na koncu pa smo še vsi skupaj zapeli Radujte se, narodi.

Po nastopu smo se zbrali v dvorani Doma kulture, kjer so nam domačini pripravili zakusko. Za zabavo je poskrbel harmonikar Ivica Raspor, pevci pa smo vsi pomagali. V dobrem vzdušju je čas hitro mineval in s čestitkami za praznike in srečno novo leto smo se razšli, veseli in zadovoljni. | Zvonimir Stipetić

MePZ KPD Bazovica na koncertu.
Foto: Anita Hromin

18. december, Mestna hiša, Reka

Marija Šenk, Tavajocha duša

S predstavitev.
Foto: Vedran Karuza,
Novi list

Neutrudna reška rojakinja Marija Šenk, članica KPD Bazovica in tudi sodelavka Sopotij, je izdala novo, že sedmo pesniško zbirko z naslovom *Tavajocha duša* (*Lutajuća duša*). Predstavitev je znova potekala v polni dvorani mestne hiše, program je tudi tokrat povezovala Tajana Mavrinac, sicer strokovna sodelavka v protokolu Mesta Reka, ki je Marijo Šenk leta 2012 tudi spodbudila k objavljanju pesmi. O zbirki in avtorici je poleg Tajane Mavrinac spregovorila še avtorica predgovora Sandra Jukić, lektorica na oddelku za kroatistiko reške filozofske fakultete, navzoče pa sta nagovorili še predsednica Kluba upokojencev reške podružnice Potok Tatjana Mladenčić in mag. Iva Josipović.

V glasbenem programu je poleg tenorista Željka Bašića nastopil Reški upokojenski zbor, ki ga vodi Vinko Badjuk, v njem pa že dolgo poje tudi Marija Šenk.

Marija Šenk (81) na Reki živi več kot šestdeset let, po končanem učiteljsku v Ljubljani se je na Kvarner preselila zaradi družinskih razlogov, v svoji stroki pa ni nikoli delala, temveč je večino delovnega staža opravila kot finančna uslužbenka nekdanjega reškega podjetja Rikard Benčić. Vedno polna optimizma in energije je bila vsestransko dejavna, dolga leta tudi kot prostovoljka reškega Rdečega križa, aktivna krvodajalka, v zadnjih letih pa ji upokojenske dneve med drugim izpolnjuje pisanje pesmi. Te od-

ražajo njen odnos do življenja, vsega, kar jo obdaja, ljudi, s katerimi se družijo, so polne vere v dobro, a tudi kritičnih osti. Piše sicer od šolskih let, posebej dejavno pa od leta 2010. Piše tudi v slovenščini, med drugim sodeluje v Sopotjih in natečajih manjšinske poezije, tik pred izidom pa je nova pesniška zbirka v slovenščini, katere del je predstavljen tudi v tokratnem Literarnem kotičku.

Pesniške zbirke izdaja v samozaložbi, doslej jih je izšlo šest: *Mojih prvih sto pesmi* (2012), *Podari mi nasmeh* (2013), *Arcobaleno* (2013), *Lanterna* (2014), *Zaljubljena v morje* (2015) in *Ljubezen za konec* (2017). Sedma zbirka, *Tavajocha duša*, se jezikovno in tematsko navezuje na prejšnje, avtorica pa ostaja zvesta enostavnemu, odprtemu in iskrenemu stilu, v predgovoru med drugim piše Sandra Jukić. Poudarja avtoričino sposobnost, da v pesniško besedo prenese vsakdanje in ustaljene motive ter z njimi piše o ljubezni, prijateljstvu in osebnih izkušnjah. Gre za teme, o katerih je vselej lažje pisati kot govoriti. *Tavajocha duša* tava po različnih krajih, morskih, bokeljskih, molavskih, religijskih, kot najpomembnejši pa se kažejo kraji v srcu avtorice, še dodaja Sandra Jukić. ■ **Marjana Mirković**

19. december, Slovenski dom KPD Bazovica

Darko Mohar, Hribi 2016

Darko Mohar je obiskovalce popeljal v leto 2016. Na predavanju v dvorani KPD Bazovica se planinci ob koncu leta tradicionalno radi zberemo in spomnimo naših planinskih izletov v letu prej. Prav vodja planinske skupine Darko Mohar nam je tokrat s svojimi fotografijami in fotografijami drugih članov oživil spomine na doživetja v letu 2016, ko smo kot vselej uživali v lepotah narave in našem načinu življenja. Veliko veselih in smešnih zgodb je bilo. Tudi leto 2017 se je izteklo in

vidimo, da še naprej živimo v enakem ritmu, uživamo v druženju, se srečujemo s prijatelji in obiskujemo naravo.

Hvala Darku, da nas vsako leto spomni na najlepše trenutke naših planinskih izletov.

■ **Lucijan Verbanac, prevod Darko Mohar**

Oživitev spominov
na izlete.
Foto: Andrej Mohar

22. december, FK Sušec, Knežak

Tihožitje, razstava fotografske skupine KPD Bazovica

Fotografska skupina KPD Bazovica je znova gostovala pri fotografskem klubu (FK) Sušec na Knežaku in odprla skupno razstavo z naslovom Tihožitje.

Tihožitje je moderna fotografska predstavitelja motiva, znanega v likovni umetnosti že v antičnih časih. Za večino članov fotografske skupine je bil to kar precejšen izziv, saj so morali opustiti svoje priljubljene motive in prikazati nekaj novega. Na naši skupni razstavi je prvič sodelovala nova članica, Marina Bubnič.

Počlašeni smo, ker so naši prijatelji iz FK Sušec prepoznali naš trud in izrazili željo, da prav to razstavo postavimo na Knežaku.

Gostitelji so tradicionalno sodelovanje popestrili z glasbenim programom. Predsednik FK Sušec Andrej Bergoč in vodja fotografske skupine KPD Bazovica Andrej Hromin sta izrazila zadovoljstvo nad dosedanjim sodelovanjem in upanje, da se bo to ohranilo. ■ Andrej Hromin

V gosteh pri FK Sušec.
Foto: Stojan Spetič

26. december, Harije, Brkini

Štefanje in žegnanje konj v Harijah

Kljub boleznim in prehladu smo se članice skupine za raziskovanje slovenskega kulturnega izročila (SRSKI) pogumno odpravile v Harije. Kje pa so Harije? To je vas ob cesti med Ilirsko Bistrico in Podgradom. Pot nas je tja pripeljala na dan sv. Štefana, zavetnika konjarjev, konj in živine nasploh ter med drugim tudi priprošnjika za srečno zadnjo uro. Domačini v Harijah vsako leto na štefanovo, 26. decembra, pripravijo tradicionalni blagoslov (žegnanje) konj, o čemer je nekdanji pisatelj Valvasor v svoji knjigi Slava vojvodine Kranjske. Star običaj žegnanja so tu združili s praznovanjem dneva samostojnosti in enotnosti Republike Slovenije (organizator dogodka pa je Kulturno-etnološko-turistično-športno društvo Alojzij Mihelčič Harije, op. ur.). Po shodni maši na godovni dan župnijskega zavetnika sv. Štefana je duhovnik Stanko Fajdiga po starem običaju najprej blagoslovil vodo, kruh in sol, zatem pa podelil Štefanov blagoslov konjarjem, ki so pripeljali svoje štirinožce. Zbralo se jih je natanko enajst. Potem so se v špalirju ponosno sprehodili po Harijah in mimo cerkve sv. Štefana, ki je daleč naokrog edina posvečena temu svetniku. Nestor, osemdesetletni konjar Joža Samsa, je svojega konja ljubeznivo prepustil gospe Karin, ki bo zanj vnaprej skrbela in ga jezdila.

Naenkrat je med nas po zraku prifrčalo ječmenovo zrnje (kot riž na poroki) – za zdravje, dobro letino in domovino! To obmetavanje z zrnjem ali Štefanovo lučanje simbolizira kamenjanje sv. Štefana in ta

tradicija se je ohranila ravno v Harijah do današnjih dni.

Ljudsko izročilo pripisuje sv. Štefanu čudežno moč, da je z znamenjem križa ukrotil divjega konja, tako da je ta pokleknil predenj. Da pa bi bil celoten dogodek zanimivejši, nam je o konjih in njihovih posebnostih veliko povedala gospa Nataša Frank.

Ko so konji odhajali, nas je z odra vabila vesela glasba skupine Kettejevci, istega dne pa je izšla tudi 19. številka letnih Harijskih novic.

Začelo je deževati, pa smo se izpolnjene in navdušene odpravile proti domu.

Vsem bralcem predlagamo, naj ob koncu leta obiščejo ta zanimivi dogodek. ■ Za SRSKI Gloria Segnan

S praznovanja v Harijah. Arhiv SRSKI

19. januar 2018, Galerija Na Vidmu, Ilirska Bistrica

Razstava Med morjem in gorami končala svojo pot

V galeriji Na Vidmu je bila odprta razstava Med morjem in gorami. Septembra leta 2015 je bila postavljena v Planinskem muzeju Slovenije v Mojstrani, pripravil pa jo je Meddruštveni odbor (MDO) planinskih društev (PD) Primorske. Dokumentarna razstava prikazuje zgodovino in današnje delo

planincev Primorske. Razstavo so zatem gostila vsa planinska društva, ki spadajo v MDO, med drugim je – ob proslavi 15. obletnice delovanja planinske skupine KPD Bazovica – januarja 2017 gostovala tudi v Slovenskem domu na Reki. S postavitvijo v Ilirski Bistrici je razstava končala svojo pot, obenem pa je tako sklenjena tudi proslava 110 let PD Snežnik iz Ilirske Bistrice. Panoji bodo odslej shranjeni v Planinskem muzeju v Mojstrani in bodo prihodnjim generacijam pričali o posebnostih razvoja planinstva na Primorskem. ■ Darko Mohar

Planinske razstave vedno zanimive.
Foto: Darko Mohar

20. januar, Slovenski dom KPD Bazovica

Julijana Kocanović – Grubić: Ritem sprememb, razstava

V okviru sodelovanja med slovenskimi društvi na Hrvaškem se je v KPD Bazovica predstavila zanimiva umetnica, rojakinja Julijana Kocanović -Grubić iz Pulja. Po diplomi reške likovne akademije se je za trideset let posvetila predani pedagoški dejavnosti in poučevala najprej na puljski srednji šoli za umetnostno oblikovanje in zatem večino let na tamkajšnji gimnaziji. Ves čas se je tudi ukvarjala s slikarstvom in oblikovanjem (dizajnom) ter poleg tega prirejala metodične in didaktične razstave. Za seboj ima več kot deset samostojnih in številne skupinske razstave, tudi v tujini. Za svojo ustvarjalnost na pedagoškem in umetniškem področju je prejela več priznanj in nagrad. Ena izmed teh ji je v okviru projekta Artum lani omogočila samostojno predstavitev v mestnem muzeju v Umagu. Postavila je razstavo z naslovom Raziskave 1997–2017 in se kmalu zatem odločila, da se bo v prihodnje posvetila samo umetnosti.

V sodelovanju s SKD Istra v Pulju so bila v puljski galeriji Cvajner tako oktobra lani na ogled njena dela, nastala v letu 2017, ki je bilo zanj življenjska prelomnica. To razstavo je naslovila Ritem sprememb in v sodelovanju s SKD Istra iz Pulja je gostovala tudi na Reki. Številne navzoče je ob tej priložnosti pozdravila tajnica

KPD Bazovica Eva Ciglar in predstavila gostjo, predsednica SKD Istra Danica Avbelj in predsednik KPD Bazovica Zvonimir Stipetić pa sta v svojih nagovorih tudi tokrat med drugim znova poudarila pomen dobrega sodelovanja med društvi.

Na Reki je bilo na ogled šest del s puljske razstave Ritem sprememb, v tehniki akril na platnu. Kot je dejala avtorica, gre za strnjen prikaz doživetega v letu, ki ji je prineslo veliko življenjsko spremembo, za katero se ni zlahka odločila, saj je bila pedagoškemu delu trideset let iskreno in odgovorno predana. Na slikah izraža vse doživeto, zanima jo odnos med človekom in naravo, kamor rada in pogosto zahaja, ter človekom in urbanim okoljem, ki utripa v pospešenem in divjem ritmu, temu pa na slikah sledi bogata dinamika barv. V katalogu za razstavo Ritem sprememb je umetnostna zgodovinarica Borka Ostojić-Cvajner med drugim zapisala, da se dela Julijane Kocanović - Grubić uvrščajo v ekspresivno abstrakcijo. Na razstavljenih slikah prikriva srž svojega umetniškega in človeškega pogleda. Ta pogled, zrel in mladosten obenem, utripa v notranjem upor, ki poziva k redu v kaotičnosti, tišini v hrupu, ko ta preseže strpno mejo; postavi pa se tudi aktivistično in z rdečim krogom opozarja na pasivnost družbe, zahteva delovanje v imenu sprememb in razuma. V globoki modrini njenih Globin pa vendar še ostaja poseben prostor, oaza samote in umika, ki slikarki ponuja nemoteno bivanje v varnosti tišine in harmonije. ■ Marjana Mirković

Julijana Kocanović-
-Grubić.
Foto: Marjana Mirković

21. januar, Koncertna dvorana Vatroslav Lisinski, Zagreb

100 čelistov ob stoletnici rojstva maestra Antonia Janigra

Mladi čelisti. Arhiv Kristine Riman.

Slavnostnim koncertom so se v Zagrebu spomnili stoletnice rojstva znanega violončelista, dirigenta in pedagoga Antonia Janigra. Rodil se je v Italiji, po šolanju v Milanu in Parizu se je preselil v Zagreb in tam ostal trideset let. Med bivanjem v hrvaški prestolnici se je uveljavil kot pedagog, zelo hitro pa je začel uresničevati tudi svoje druge ambicije, kot solist na violončelu, dirigent in vodja različnih komornih skupin, med katerimi

so najbolj znani Zagrebški solisti. Poleg številnih nastopov na Hrvaškem in v tujini je veliko snemal tudi za radijski program in večje diskografske hiše.

Na koncertu v počastitev obletnice rojstva je sodelovalo 158 violončelistov, med njimi tudi učenci Antonia Janigra, danes znani svetovni umetniki, kot so Julius Berger (Nemčija), Thomas Demenga (Švica) in Monika Leskovar. Na koncertu so sodelovali tudi Zagrebški solisti in Mednarodni ansambel violončelistov. Kot zadnja točka bogatega in raznovrstnega programa je nastopil orkester 100 čelistov za 100. rojstni dan, ki ga je sestavljalo 158 violončelistov iz tujine in Hrvaške. Zaigrali so Variacije na srečni rojstni dan Petra Heidricha. Program je povezovala Anja Šovagović Despot, dirigiral je Marko Magdalenic.

Koncert je organiziralo zagrebško društvo Antonio Janigro, njegova predsednica Dobrila Berković - Magdalenic pa je dogodek komentirala z besedami: "Vesetje violončelistov, starih od 6 do 80 let, je bilo vredno vsega truda ..." Zadovoljni z nastopom na koncertu so bili tudi reški violončelisti Miron Lončarić, Monika Žerovnik, Karlo Musinov, Alida Cossetto, Nieve Trifunac in Gloria Radojković, učenci Glasbene šole Ivana Matetića Ronjgova, ki so v orkestru igrali skupaj s svojim profesorjem Maurom Šestanom. ■ Kristina Riman

25. januar, Prva gimnazija, Varaždin

Delovanje slovenskih profesorjev v Varaždinu do druge svetovne vojne

Vodja reške enote Inštituta za narodnostna vprašanja (INV) iz Ljubljane dr. Barbara Riman je gostovala v Varaždinu na pobudo tamkajšnje podružnice Hrvaško-slovenskega društva prijateljstva oziroma njegove predsednice Barbare Antolić Vupora. V sodelovanju s slovenskim kulturnim društvom Nagelj in Prvo gimnazijo je v knjižnici te ustanove predstavila predavanje z naslovom Delovanje slovenskih profesorjev v Varaždinu do začetka druge svetovne vojne. Podlaga za gradivo je bila raziskava z naslovom Slovenci v gimnazijah v Varaždinu, Zagrebu, Karlovcu in na Reki v času avstro-ogrske monarhije. Namen predavanja je bil seznaniti mlade z delom teh, manj znanih zgodovinskih procesov na področju izobraževanja, ki pa so pomembni v povezovanju Hrvaške s sosedami in širše. Stoletja tkane vezi med prebivalstvom slovenskih in hrvaških krajev so potekale tudi na področju šolstva, predvsem od konca 19. stoletja do začetka druge svetovne vojne. Pomembno vlogo je imela pri tem varaždinska gimnazija, ki sicer velja za naslednico jezuitske gimnazije, v tem mestu ustanovljene leta 1636. V njej so od 18. stoletja poučevali učitelji iz slovenskih krajev, pozneje, od druge polovice 19. stoletja do druge sve-

Dr. Barbara Riman z gimnazijci. Osebni arhiv.

tovne vojne, so bili posebej znani Janez Trdina, Matija Valjavec, Sebastijan Žepič in Josip Križan. Kot je med drugim poudarila dr. Barbara Riman, so slovenski profesorji vplivali tudi na druge gimnazije, ki so danes na obmejnem območju. Nekateri izmed teh profesorjev so na Hrvaško prihajali, ker so imeli možnost izražati se v slovenščini oziroma govoriti in pisati v ilirskem jeziku ter so bili spona med hrvaško in slovensko kulturo. V Sloveniji so bile namreč takrat le italijanske in nemške gimnazije. Hrvaške gimnazije pa niso vplivale samo na profesorje, temveč tudi na številne dijake iz slovenskih krajev, ki so se v njih izobraževali, je še poudarila dr. Barbara Riman in dodala, da je danes drugače in mladi iz Hrvaške prihajajo na šolanje v Slovenijo.

Predavanje dr. Barbare Riman je s svojim prispevkom zanimivo obogatila tudi študentka reške filozofske fakultete Julija Jančec, ki na oddelku za zgodovino ter hrvaški jezik in književnost pripravlja diplomsko delo z naslovom Slovenci v Varaždinski, Medžimurski in Krapinsko-zagorski županiji v 20. stoletju.

Zelo dober odziv je pokazal zanimanje za te manj znane teme in tako tudi dogovore o sodelovanju v prihodnje.

■ Povzeto po zapisu dr. Barbare Riman, www.varazdinske-vijesti.hr in www.varazdinski.rtl.hr

31. januar, Slovenska matica, Ljubljana

Splošni položaj mladih v slovenskem zamejstvu, predstavitev zbornika

Dr. Vera Kržišnik Bukič.
Foto: Marjana Mirković

V polni dvorani Slovenske matice je bil na podlagi triletnega raziskovalnega projekta (2013–2016) z naslovom *Mladi v slovenskem zamejstvu: družbeni in kulturni konteksti ter sodobni izzivi* predstavljen prvi izmed predvidenih štirih zvezkov o tej aktualni temi.

Projekt so izvedli sodelavci Inštituta za narodnostna vprašanja (INV) v Ljubljani, Slovenskega znanstvenega inštituta (SZI), Slovenskega narodopisnega inštituta Urban Jarnik (SNIUJ) v Celovcu in Slovenskega raziskovalnega inštituta (SLORI) v Trstu.

Publikacijo je uredila in jo najprej predstavila vodja projekta, znanstvena svetnica INV dr. Vera Kržišnik - Bukič. O raziskavi v Avstriji in Italiji sta spregovorila mag. Milan Obid (SZI) in dr. Maja Mezgec (SLORI), na problematiko pa se je ozrl tudi dr. Dejan Valentinčič z novogoriške fakultete za uporabne družbene študije.

Prvi zvezek prinaša splošno primerjavo položaja mladih v slovenskem zamejstvu – v Italiji in Avstriji ter na Madžarskem in Hrvaškem –, naslednji trije pa bodo obravnavali identifikacijske procese, jezikovni profil in participacijo mladih v slovenskem zamejstvu. Kot je med drugim povedala dr. Vera Kržišnik - Bukič, so v vsaki državi naredili 60 anket in šest intervjujev med mladimi, starimi od 15 do 29 let. Pri splošnem družbenem položaju med mladimi v zamejstvu, njihovimi vrstniki iz večinskega naroda in mladimi v Sloveniji v glavnem ni pomembnih razlik. V pogledu religioznosti spadajo v okvir krščanske katoliške tradicije, povsod pa so, tako kot tudi v Sloveniji, manj zainteresirani za politiko. Prednost dajejo družini, ljubezni, prijateljstvu ter osebni rasti, samostojnosti in odgovornosti, precej različno pa doživljajo vrednoto večjezičnosti: med najpomembnejše spada v zamejstvu v Italiji, nekoliko manj v Avstriji, še v sredinsko povprečje na Madžarskem, med najmanj pomembne pa na Hrvaškem. V razmerju do te vrednote nizko cenijo vrednoti narodne pripadnosti in razvoja slovenske manjšine, ki

sta povsod razvrščeni med najnižjimi, na Hrvaškem pa celo najnižje.

O splošnem položaju mladih zamejcev na Hrvaškem v publikaciji pišeta sodelavki INV, vodja reške enote dr. Barbara Riman in dr. Mojca Medvešek. V sklepnem razmišljanju med drugim ugotavljata, da vzorec mladih potrjuje ugotovitve o visoki izobrazbeni strukturi slovenske skupnosti v primerjavi z drugim prebivalstvom. Mladi imajo podobno hierarhijo vrednot kot njihovi vrstniki iz večinskega naroda, a v primerjavi z njimi so manj religiozni in imajo levosredinska politična izhodišča, medtem ko se mladi na Hrvaškem v podobnih raziskavah v večjem deležu odločajo za desnosredinska. Precej večje pa so razlike v stališčih do mobilnosti, ki so ji mladi zamejci veliko bolj naklonjeni, morda tudi zato, ker živijo v obmejnem pasu. Avtorici ob koncu poudarjata, da je na Hrvaškem – kljub zagotovljenemu ustavnopravnemu varstvu narodnih manjšin – še vedno navzoča distanca večinskega prebivalstva v odnosu do drugih narodnih skupnosti, tudi slovenske, kar vpliva tudi na to, da se narodna pripadnost manjšini manj javno opredeljuje in izkazuje.

Za vse zainteresirane je omenjena publikacija na ogled tudi v KPD Bazovica.

Marjana Mirković

10. februar, Slovenski dom KPD Bazovica

Kulturni praznik

KPD Bazovica že več kot dve desetletji prireja prireditve ob kulturnem prazniku v sodelovanju s kulturniki z Bistriškega. Dvorana je bila znova polna, navzoče pa je pozdravil koordinator kulturnih dejavnosti v KPD Bazovica Vitomir Vitaz, čestital za praznik in ob tej priložnosti znova poudaril pomen kulture, ki nas povezuje in plemeniti. V znamenju velikega Prešerna, s pesmima Luna sije in Soldaška, je program napovedal mešani pevski zbor KPD Bazovica pod vodstvom Zorana Badjuka, v venčku belokranjskih plesov se je zatem na odru zavrtila in tudi zapele folklorna skupina, ki jo vodi Nataša Grlica, glasbeno spremljavo pa so tokrat zagotovili Ivan Simić, Ivan Fajta in Ivor Vasić. Prvi del večera je končalo vabilo na razstavo Monokrom fotografske skupine KPD Bazovica, ki jo vodi Andrej Hromin, na njej pa so sodelovali še Milena Arbula, Đilio Arbula, Milena Brumnjak, Dubravka Dijanić, Anita Hromin, Dionis Jurić, Darko Mohar, Robert Trmošljanin, Istog Žorž in prvič tudi nova mlada člana, Marina Bubnić in Nikola Grlj.

Povezovalno vlogo kulture je potrdil tudi nastop gostov, organiziran v sodelovanju z bistriško podružnico Javnega sklada Republike Slovenije za kulturno dejavnost. Njen vodja Igor Štemberger je znova pripravil zanimiv izbor glasbenega programa in ga tudi povezoval. Poleg ženske vokalne skupine Kalina in dirigentke Janje Konestabo, že znanih občinstvu Slovenskega doma na Reki, je nastopil še, kot je poudaril napovedovalec, najboljši mladinski pevski zbor (MPZ) iz Ilirske Bistrice, ki ga sestavljata dva zbora, MPZ Glasbene šole in MPZ OŠ Antona Žnideršiča, oba pod vodstvom Elene Sedmak. Zanimanje za zborovsko petje sicer narašča, mladi so zagnani in vsako leto predstavijo kaj novega. V okviru projekta Potujoča muzika sta se tako oba zbora lani združila na prireditvi v ljubljanskem Cankarjevem domu, kjer je petsto mladih zapelo v počastitev svetovnega dneva zborovske glasbe. Na reškem odru so zapeli del tega repertoarja; s Kekčevo in Mojčino pesmijo so se spomnili nedavne 110. obletnice rojstva vsestranskega glasbenega ustvarjalca Marjana Kozine (1907–1966), s pesmijo Lipa

zelenela pa počastili spomin na pesnika Miroslava Vilharja (1818–1871), doma z gradu Kalc na Pivškem, čigar 200. obletnico rojstva praznujemo letos. Nastop sta na kitari in violini spremljali pevki Ema Grilj in Ana Kompan, za klavirjem pa pianistka Nina Molina, profesorica, doma iz Ukrajine, ki že več kot dvajset let dela in živi v Sloveniji, zadnja štiri leta v Ilirski Bistrici. S krajšim samostojnim nastopom je posebej obogatila večer, ki mu je mednarodni pridih prinesel tudi del programa s tradicionalno afriško glasbo, v katerem sta na tolkalih zaigrala Anže Skok in Tim Grbec Gašperšič.

Ženska pevka skupina Kalina se je v dvorani Slovenskega doma na Reki že predstavila: deluje v okviru Kulturno-sportnega društva Koseze in ima za seboj že dvanajst let uspešnih nastopov, tudi zunaj slovenskih meja, med drugim v Madridu in Berlinu ter pri rojakih v zamejstvu v Italiji in na Hrvaškem. Vodi jo zborovodkinja Janja Konestabo, akademska glasbenica, mezzosopranistka, profesorica petja na bistriški glasbeni šoli, ki nastopa tudi v opernih zasedbah, na samostojnih koncertih in številnih drugih prireditvah.

Repertoar skupine Kalina sestavljajo predvsem slovenske ljudske pesmi, Janja Konestabo pa je tudi tokrat dodala krajši samostojni nastop ob klavirski spremljavi Nine Molina. Vse nastopajoče je občinstvo, hvaležno za lep večer, nagradilo s toplim aplavzom in čestitkami, druženje z bistriškimi kulturniki pa se je končalo z željo: "Na svidenje čez leto dni!"

Marjana Mirković

Folklore skupina obogatila program.

ŽePZ Kalina in Janja Konestabo ter Vitomir Vitaz.

Mladinski pevski zbor navdušil. Vse foto: Marjana Mirković

14. februar, Osrednja knjižnica Srečka Vilharja, Koper

Slovenski dom KPD Bazovica od 1947 do 2017, razstava

Z razstave.
Foto: Darko Mohar

Ob osrednji proslavi 70-letnice delovanja Slovenskega doma – KPD Bazovica so člani društva pripravili dokumentarno razstavo o sedemdesetih letih delovanja društva. Razstava je bila žal na vpogled samo za nekaj ur trajanja osrednje slovesnosti, zatem pa shranjena v prostorih društva. Velik trud in obilica zbranega materiala si vsekakor zaslužita, da si razstavljeno gradivo pogledajo tudi tisti, ki niso bili na proslavi ali

takrat niso imeli časa za ogled.

Zato je bila razstava znova postavljena in odprta v Osrednji knjižnici Srečka Vilharja v Kopru ter tam gostovala do 28. februarja. Odprla sta jo predsednik KPD Bazovica Zvonimir Stipetič in koordinatorka prireditvenih dejavnosti kopske knjižnice Tanja Prevolšek Pajer. Odprtje je obogatil recitatorski nastop članice glasbene skupine društva Zdenke Kallan Verbanac. Navezani stiki Slovencev na Reki s kulturno ustanovo v Kopru pa naj bi se nadaljevali tudi v prihodnje.

Po Kopru bo razstava gostovala še v Ilirski Bistrici in prostorih KPD Bazovica na Reki. ■ Darko Mohar

17. februar, Slovenski dom KPD Bazovica

MePZ KPD Bazovica in MoPZ KUD France Marolt Malečnik

V društvu je v mesecu kulture potekal tudi dobro obiskan in lep koncertni večer z gosti iz Slovenije.

Pevsko dobrodošlico je s krajšim nastopom zaželel MePZ KPD Bazovica, ki ga vodi Zoran Badjuk, solo sta zapeli Sonja Ogrinc in Jasna Krpan, na harmoniki pa je nastop spremljal Romano Bandera, tudi pevec v domačem zboru. Navzočim je lep večer zaželel koordinator kulturnih dejavnosti KPD Bazovica Vitomir Vitaz, Zoran Badjuk pa je med obiskovalci v polni dvorani posebej pozdravil člane in rojake pevskih zborov iz Kostrene in KUD Halubjan iz Viškova.

Tokratni gostje so bili pevci moškega pevskega zbora (MoPZ) KUD France Marolt iz Malečnika pri Mariboru, ki so se po dveh neuspešnih dogovorih za nastop končno pojavili na odru KPD Bazovica in tako tudi vrnili tamkajšnji obisk dramske skupine

s komedijo Niti tat ne more pošteno kra-
sti. Širše zasnovan program je povezoval
novinar Stane Kocutar in ob tej priložnosti
tudi na kratko predstavil Malečnik,
mariborska vrata v Slovenske gorice in
najboljše vinorodno območje v okolici
Maribora, del krajevne cerkvene dediščine
in več znamenitih imen iz njegove zgo-
dovine, nekaterih povezanih tudi z Istro
in Reko. S posebnim zadovoljstvom je
predstavil mladega zborovodjo Aleksan-
dra Čonča, ki je tudi v njihov zbor, čeprav
vodi še štiri druge zasedbe, vnesel novo
energijo in privabil mlade pevce kot obet
za prihodnje. MoPZ je obiskovalce s pe-
smijo popeljal od Bele krajine in Dolenj-
ske do Gorenjske, Štajerske in Koroške,
spored pa končal z venčkom slovenskih
ljudskih pesmi v njihovi priredbi.

Zadovoljno občinstvo je zatem z veseljem
prisluhnilo še nastopu gostujoče skupine
Brass Band Slovenija, ki jo na trobilih in
tolkalih sestavlja šest akademskih glas-
benikov in študentov, in tudi oni so nav-
dušili dvorano. MoPZ France Marolt in
Brass Band Slovenija povezuje skupni
zborovodja, ki je ta koncertni večer obo-
gatil še s skupnim, prvim javnim nasto-
pom obojih. Ta je bil, če sklepamo po
odzivu, več kot uspešen in je na najlepši
način sklenil večer, ki bo še dolgo ostal v
lepem spominu, tudi po poznejšem prij-
etnem druženju ob pesmi in plesu.

■ Marjana Mirković

Veselo druženje.
Foto: Marjana Mirković

Slika za spomin na lep
večer. Foto: Marjana
Mirković

3. marec, Kulturni dom, Postojna

Primorska poje

Revija Primorska poje je eden izmed pomembnejših nastopov našega zbora, tako da se nanjo na začetku vsakega leta posebej vestno pripravljamo. Naš zbor se je udeležuje vse od leta 1973 in tudi letos smo komaj dočakali ta slavnostni dan, ko je na sporedu naš nastop. Čeprav je bilo hladno in slabo vreme in nismo vedeli, kaj nas čaka na poti, smo se vsi srečni zbrali pri avtobusu in se odpeljali proti Postojni.

Na pevskem večeru v Kulturnem domu je nastopilo sedem zborov in pevskih skupin. Mi smo se predstavili s tremi pesmi. Bazoviška (Mi smo ubežniki) Frana Venturinja in Alberta Široka je bila dolga leta naša himna in smo jo ob 70. obletnici društva obnovili. Druga na našem sporedu je bila Kraška jesen, prelepa pesem Srečka Kosovela, ki jo je uglasbil Alojz Srebotnjak. Ta miniaturna, biser zborovske literature, nam je vsem močno prirasla k srcu in z občutkom smo jo zapeli. Za konec smo zapeli Del tebe, pesem, ki opeva lepoto domačega kvarnerskega kraja in

Pred nastopom.
Foto: Anita Hromin

ljubezen do njega. Ob spremljavi harmonike Romana Bandere je solo zapela Sonja Ogrinc. Naš celoten nastop je občinstvo zelo lepo sprejelo in ga nagradilo z dolgotrajnim aplavzom.

Po nastopu so domačini v avli Kulturnega doma za pevce pripravili pogostitev. Prijetno druženje je hitro preraslo v veselo zabavo s pesmijo in plesom. Okoli našega Romana s harmoniko je bila velika gneča, saj imajo tudi Primorci radi dalmatinske pesmi, ki jih je Romano stresal kot iz rokava. Nekaj korakov naprej je drugi harmonikar igral slovenske skladbe, ki jih je zbrana družba ravno tako veselo sprejemala. Druženje je trajalo dolgo v noč in prehitro je prišel čas slovesa.

Veseli in zadovoljni ter polni lepih vtisov smo se v poznih urah srečno pripeljali domov, z upanjem, da se taki lepi dogodki še velikokrat ponovijo. **■ Dragica Rizman**

IZLETI PLANINSKE SKUPINE KPD BAZOVICA

26. november, Vlasinj in Visočje, izlet na manj znane steze na pobočjih Učke

V soboto je vso noč močno deževalo. Kraška Učka toliko vode naenkrat ni mogla sprejeti in njeni slapovi so izbruhnili s polno močjo. Za nameček še prekrasne jesenske barve na pobočjih med Medvejo in Lovransko Drago. Popoln užitek za devet članov PS, ki jih ni mogla prestrašiti slaba napoved za nedeljsko jutro.

Steza za Lovransko Drago se za kampom v Medveji začne strmo vzpenjati. V začetku tudi razgledov ni veliko, saj stezo obema sredozemska makija. Potem pa se po malem razgled le odpre, najprej na jame v skalovju nad Medvejo, potem pa tudi na nasprotno stran kanjona potoka Potok. Kmalu smo zagledali tenak, a zelo visok slap (čez 50 m) v strminah na nasprotni strani kanjona. Slap tukaj po navadi priteče na plan samo pri velikih nalivih in potem hitro ponikne v kras Učke.

Ob potoku smo po kratki uri prispeli v Lovransko Drago, idilično vasico na terasah nad Medvejo. Voda in dobra zemlja sta bili razlog nastanka te vasice, katere zaščitnik je sveti Mihael, ki mu je posve-

čena baročna cerkva. Nad vasico s slikovite spodmolne skale pada skoraj dvajset metrov visok Draški slap, ob toliko vode prava atrakcija. Čeprav prvotno izlet do tam ni bil v programu, smo ob spoznanju o veliki količini vode hitro dodali še obisk slapu. Zatem smo po robu kanjona prispeli do opuščenega naselja Vlasinj. Sledi nekdanjega življenja so še vidne, je pa življenje že zdavnaj odšlo od tod. Dostopa z vozilom ni, vse stvari so morali nositi na plečih, po nešteti strmi kamniti stopnicah iz Medveje. Nova električna napeljava sicer kaže, da tudi na tem kraju obstajajo nekateri, verjetno turistični načrti. Naselje stoji na razgledni rami nad Medvejo, s krasnimi razgledi tako proti Učki kot tudi proti morju.

Izlet se je končal ob morju v Iki, z analizo prehojene poti. In spoznanjem, da je lepota tukaj, blizu, samo skloniti se je treba in jo prevzeti v svojo dušo. **■ Darko Mohar**

Pred Draškim slapom.
Foto: Marino Dubrović

16. december, Idilična Medvednica in advent v Zagrebu

Po lanskoletnem obisku adventne Ljubljane in vzponu na Šmarno goro smo se planinci KPD Bazovica letos odločili za podobno dogodivščino in obiskali božično okrašeni Zagreb, tretje leto zapored mesto z najboljšim adventnim programom v Evropi, in dodali vzpon na Sljeme, najvišji vrh 1033 metrov visoke Medvednice.

V Zagrebu nas je pričakal znani zagrebški in hrvaški planinec Roland Schreiner in nam na kratko pokazal Zagreb ter nas popeljal na Medvednico in skozi najprivlačnejše predele te lepe hrvaške gore. Novih 10 centimetrov snega jo je obleklo v idilično belo odejo in še dodatno izboljšalo vzdušje. Odprl se je tudi lep razgled na bližnji Ivanščico in Strahinjščico ter Kamniške Alpe v daljavi. Planinci se Rolandu najlepše zahvaljujemo za gostoljubje v upanju, da se bomo kmalu spet srečali – na Reki, v Zagrebu ali, najraje, nekje v gorah.

Po vrnitvi z Medvednice v Zagreb smo bili prosti, tako da smo si sami izbrali način za ogled božičnega Zagreba. Lepo okrašen, z veliko možnosti zabave na eni strani in tisoči ljudi na drugi.

Na Medvednico. Arhiv KPD Bazovica.

Nemogoča gneča, na katero planinci nismo navajeni in v kateri večinoma ne uživamo.

Vsekakor pa je bil tako za nami še zadnji lep izlet v jubilejnem letu 2017.

■ Darko Mohar

1. januar, Tradicionalni pohod PD Opatija in novoletna penina na Vojaku

Z deževnega novoletnega vzpona na Vojak. Foto: Darko Mohar

Tradicijo je treba spoštovati, predvsem če prinese tako dober in lep nov začetek. Prvojanuarski vzpon na Vojak pomeni srečanje z dragimi planinskimi prijatelji v vzdušju novega začetka, ko so še vedno vsi polni prelepih želja in novih načrtov. Pomeni tudi razstrupitev od obilne praznične prehrane, nov vzgon za od praznikov izmučen organizem. Zato slaba vremen-

ska napoved ni preprečila več kot sto planincem, da se tudi letos ne bi našli v planinski koči na Poklonu in si zaželeli vse najboljše. Nekaj več kot trideset pa jih je kljub vetru in dežju krenilo peš proti vrhu. Domačini so pohod organizirali odlično, v zavetju nekaj metrov pod vrhom so pohodnike pričakali z vročim čajem, kuhanim vinom in jabolčnim zavitkom, pa tudi za prevoz nazaj na Poklon najbolj premočenih je bilo poskrbljeno. Penina se je potem odprla v domu, a spontano dobro vzdušje je dodatno pripomoglo k lepemu začetku leta. ■ Darko Mohar

7. januar, Tradicionalni izlet v neznano – tokrat Roč in Buzet

Že štirinajst let je prva nedelja v letu namenjena izletu v Istro. Organizirajo ga člani skupine iz Pazina, Silvin, Mira in Ago ob obilni pomoči Diane in Maria. Udeleženci šele blizu cilja izvedo, kam gredo. Toda konec izleta je že znan vnaprej: kmečki turizem v bližini Pazina. Letos je Mario pobrskal po zapisih in ugotovil, da bo na letošnjem izletu navzoč 700. udeleženec, ki dobi 5,00 kn popusta pri plačilu izleta in simbolično darilce. Nagrado je osvojil član folklorne skupine KPD Bazovica Nenad Panić.

Pred Malimi vrati v Buzetu. Foto: Darko Mohar

Prva postaja je bil Roč, kjer so si udeleženci ogledali zasebni muzejček z zanimivo železniško in etnološko zbirko izredno gostoljubnih Ede in Pina Krulčiča. V Roču so si v dvoranci v obzidju mesteca ogledali repliko tiskarne, v kakršni je bil natisnjen zapis diakona Jurija Žakana (v Izoli leta 1482 na Misalu kneza Novaka iz 1368., op. ur.). Tam jih je v zgodovino popeljala Mirjana Pavletić, predsednica *Katedre čakavskega sabora* v Roču. V cerkvi svetega Bartola so poslušali petje domačega zbora KUD Renato Pernić in njihovih gostov ter uživali v detajlih stare istrske arhitekture. Iz Roča so se zapeljali do Buzeta, se povzpeli v stari del mesta na bregu in izlet tradicionalno sklenili v vasi Bani, s plesom in petjem. Lepšega začetka planinskega novega leta res ne bi moglo biti. ■ Darko Mohar

Na Socerbu. Foto: Darko Mohar

Popoldanski jesenski izlet v Hrastovje, Črni Kal in Osp je vodjo planinske skupine prepričal, da je treba v tem kraju organizirati izlet za vse člane skupine. Veličastni Mišja peč in Osapska stena, bližina morja, prelepi razgledi in del Slovenske planinske poti so razlog obiska teh prelepih krajev. Pred odhodom je sledilo še vabilo članom Obalnega PD in SPD Trst, da nam se priključijo – in na-

13. januar, Osp: Koliko pomeni prijateljstvo – izlet v slovensko zaledje Trsta

stala je prava fešta. Vsi skupaj so po okrepčilu in uvodnih besedah predsednice Medobčinskega odbora planinskih društev Primorske Maruške Lenarčič obiskali jamo Grad pod Osapsko steno, v kateri je zaradi obilice dežja trenutno zeleno jezero, a voda v številnih slapovih teče proti dolini in naprej do Milj, kjer se izliva v Jadransko morje. Sledil je vzpon do vasice Kastelec in zanimivo srečanje ob ponujenem kozarcu vina za vso skupino. Po krajšem vzponu na kraško ravan nad vasico sta se skupini priključila Franci Malečkar in ponovno Maruška Lenarčič in skupaj so krenili proti Sveti jami pri Socerbu, edini cerkvi na Slovenskem v podzemnem speleološkem objektu. Jamar in naravoslovec Franci je pokazal jamo, v kateri naj bi nekoč živel sveti Socerb, in povedal veliko o njeni zgodovini. Po počitku v vrtači, v kateri je jama, je udeležence popeljal tudi do Kraškega roba, povedal več zanimivosti o tamkajšnji naravi in njeni zaščiti. S Kraškega roba je vse navdušil krasen razgled, ki je segal od dvorca Miramar pa vse tam do Kopra.

Druženje v malce vetrovnem, a prelepem dnevu je hitro minilo. Ostalo je upanje, da se bomo hitro spet srečali – načrti za to že obstajajo. Seveda bo treba tudi obisk teh krajev ponoviti, saj je v okolici še veliko planinskih poti in zgodovinskih, kulturnih ter naravnih znamenitosti, zanimivih za ogled. ■ Darko Mohar

28. januar, Sviščaki: Znanje ni nikoli odveč – tečaj hoje v timskih razmerah

Jutranji oblaki in megle niso napovedovali lepe nedelje. Kljub vsemu je na Sviščake prišlo dvajset članov PD Opatija in PS Bazovica, ki so želeli obnoviti znanje o varnem gibanju po zasneženih gorah. Domačini, člani Gorske reševalne službe iz Ilirske Bistrice, so jih sprejeli pred domom na Sviščakih. Žal se je moral vodja reševalcev Vlado Dekleva zaradi bolezni vrniti domov in tečaj prepustiti članom GRS, Tomažu, Franetu in Janku. Dogovor je bil, da se krene proti Snežni-

ku, na primernem mestu spregovori nekaj o hoji z derezami, zaustavljanju padca s cepinom in metodah ugotavljanja nevarnosti plazov, medtem ko naj bi med vrnitvijo proti planinskemu domu pokrili še teme lavinski trojček, uporabo plazovne žolne in iskanje zasute osebe. Kmalu se je pojavilo sonce in dan se je prelevil v pravo rapsodijo modrega neba in belega Snežnika. Vse delovne naloge so bile opravljene uspešno, tečajniki in njihovi voditelji pa so se povzpeli tudi na skoraj 1800 metrov visoki Snežnik. Proti jugu se je z vrha videl Kvarner in njegovo morje, proti severu visoke Kamniške Alpe, Karavanke in Julijci s Triglavom – povezava morja in gora in prelep dan, ki bo dolgo ostal v spominu. ■ Darko Mohar

Tečajniki in Snežnik. Foto: Darko Mohar

18. februar, Reški in postojnski planinci na zimskem vzponu na Sveti Lovrenc

Na vrhu Svetega
Lovrenca. Foto: Zoran
Popovski

Skupne izlete smo planinci PD Opatija in PS KPD Bazovica dogovorili že ob koncu preteklega leta. Prvi naj bi bil februar, arski vzpon na 1019 m visok vrh Sveti Lovrenc nad Predjamo pri Postojni, naslednji pa zgodaj jeseni na Hahliče. Načrtu se je priključil tudi HPD Platak z Reke. Glavni organizator izleta na Sveti Lovrenc naj bi bil PS KPD Bazovica.

Več kot petdeset prijavljenih, rezerviran avtobus – in izleta kljub zelo slabi vremenski napovedi s snežnimi padavinami in močno burjo ni bilo mogoče odpovedati. Na koncu je bilo tudi prav, da je bilo tako, saj so prave zimske razmere z obilico starega snega, snežnimi padavinami in močno burjo navdušili udeležence. Končno izlet, na katerem je vsakdo izmed nas lahko ugotovil svoje fizične zmogljivosti in se počutil kot pravi planinec. Strmi vzpon se je začel v vasi Studeno in v dobri uri smo se povzpeli do cerkvice Svetega Lovrenca ter po krajšem počitku še na vrh. Spust na Gorenje je bil v začetku zelo strm, potem pa se je teren

umiril in vse se je srečno izteklo. Žal je odpadel turistični del izleta v Predjamski grad zaradi velike gneče na parkirišču pred gradom, zaradi katere se avtobus ne bi mogel obrniti. Večine udeležencev to ni zmotilo, saj nas je čakalo še kosilo v restavraciji blizu Postojne.

Velika zahvala za uspešno izpeljan izlet gre predsednici in članom PD Postojna, ki so pripravili in *zgazili* pot, vodili, spremljali in pomagali reškim planincem. Neva, Valentina in Miran – velika hvala! Planinci PD Opatija in PS KPD Bazovica upamo, da se bomo kmalu spet videli na hribih v okolici Reke ali kje drugje.

Darko Mohar

Izleti in druge dejavnosti v letu 2018:

	Datum	Izlet ali druga dejavnost	Prevoz/organizacija
APRIL	7. 4.	Vojsko – Hudournik (pri Idriji)	
	22. 4.	Srečanje, Ilirska Bistrica	avtobus/PD Snežnik
MAJ	5. – 6. 5.	Kobarid	
	12. 5.	Velebit	
	28. 5. – 3. 6.	Dubrovnik – otok Šipan	avtobus
JUNIJ	16. 6.	Dan slovenskih planincev	skupaj z MDO Primorske
	23. 6.	Ivanjščica, dan hrvaških planincev	
JULIJ	7.–8. 7.	Alpe – Jezersko/Obir	lastni prevoz
AVGUST	31. 8. – 2. 9.	Bavšica	lastni prevoz
SEPTEMBER	9. 9.	Bazoviški pohod	avtobus/lastni prevoz
	10. – 16. 9.	Slavonija	avtobus
	23. 9.	Hahliči	skupaj s PD Opatija, lastni prevoz
OKTOBER	7. 10.	Slavnik	OPD Koper
	21. 10.	Dan istrskih planincev	lastni prevoz
	27. 10.	Loški Potok	lastni prevoz/avtobus
NOVEMBER	4. 11.	Klek Ogulinski	lastni prevoz/avtobus
	24. 11.	Učka/Čičarija	Boris Rumac, lastni prevoz
DECEMBER	15. – 16. 12.	Advent Dunaj	avtobus/agencija

Sestanki planinske skupine: vsak torek od 20. do 22. ure. Stik: tajništvo KPD Bazovica v uradnih urah in Darko Mohar (GSM: +385 91 5730362)

8. december, Narodna knjižnica Ivan Žagar, Čabar

Praznično v Čabru

Narodna knjižnica Ivan Žagar v Čabru že več let uspešno sodeluje s tamkajšnjim dopolnilnim poukom slovenščine (DPS), ki ga je po učiteljici Dragici Motik v tem šolskem letu prevzela Mirjana Žagar. Med drugim so skupno izvedli čezmejni projekt z naslovom Spoznati se moramo, da bi se spoštovali. Kot nam je prijazno sporočila ravnateljica knjižnice Sintija Žurga Paripović, so 8. decembra tako odprli razstavo Sožitje ljudi ob meji in na njej predstavili programe, uresničene v okviru projekta v minulih treh letih, kot denimo dobro obiskane bralne delavnice za najmlajše udeležence pouka ter program medkulturnih dialogov predvsem za dijakke, Živimo raznolikost – z obravnavo slovenskih in hrvaških avtorjev – in Skupaj v vzgoji in izobraževanju, z informacijami o študiju. Kot je na spletni strani www.slovinci.si zapisala Mirjana Žagar, so bili vsi dogodki odprti tudi za vse druge zainteresirane, ki pouka sicer ne obiskujejo, in odziv je bil zelo dober.

V drugem delu prireditve 8. decembra pa je najmlajše udeležence pouka obiskal Miklavž.

Zbrali so se učenci iz Prezida, Čabra in Trstja, vseh treh krajev, kjer poteka DPS v Gorskem kotarju. Po nastopu najmlajših, ki so s pesmicami močno razveselili navzoče, so osnovnošolci in srednješolci uprizorili igro, ki so jo posebej za to priložnost sami napisali na temo Miklavža in Božička ter dileme, kdo od njiju je boljši. Otrokom je uspelo priklicati oba, spregovorila sta jim o smislu obdarovanju v prazničnih decembrskih dneh. Miklavž je mednje razdelil štirideset daril, druženje pa se je zatem še nadaljevalo ob pogovoru in prigrizku.

Povzeto po zapisu Mirjane Žagar in Sintije Žurga Paripović

S pristrčnega nastopa.
Arhiv Mirjane Žagar.

16. december

Predbožična prireditev in ohranjanje dediščine v Prezidu

Društvo za zdravo življenje in naravo Trbuhovica iz Prezida je pripravilo zanimiv kulinarčni dogodek, peko božičnega kruha, imenovanega župnek oziroma poprtnik. Dogodek je potekal v okviru projekta Uživam tradicijo, ki ga sofinancira evropski program INTERREG V-A Slovenija-Hrvaška, v katerem je vodilni partner Biotehniški izobraževalni center iz Ljubljane, sodelujejo po štirje partnerji iz obeh držav, med drugim Za-

vod za kulturo in turizem Parnas iz Velikih Lašč in Trbuhovica iz Prezida.

Na dopoldanski delavnici peke so kruh, ki so ga na Čabranskem in bližnjih slovenskih krajih ljudje pekli na božični večer in ga blagoslovili na vse tri svete večere, domačinke že zjutraj nosile na razstavo z mednarodno udeležbo gospodinj iz Loške doline in Babnega Polja, Loškega Potoka, Cerknice in Sodražice. Svoje še tople izdelke so na ogled postavile tudi udeleženske kulinarčne delavnice, ki jo je vodila Dragica Ožbolt iz Prezida. Obiskovalci so si obenem lahko ogledali tudi film Poprtnik iz velikolaških krajev in Dobropolja ter potujočo razstavo Poprtnik ali župnek ter pano Poprtnik v Velikih Laščah in Dobropolju. V kulturnem programu so nastopile nosilke dediščine iz Loškega Potoka, skupina Povasjenke, o krajevni tradiciji župneka pa so spregovorile Ana Zakrajšek iz Loške doline, Anica Car iz Loškega Potoka in Milka Ožbolt iz Prezida.

Organizirane so bile še ustvarjalne delavnice za otroke, ki so pod vodstvom učiteljice DPS Mirjane Žagar izdelovali različne božične okraske za jelko. Delavnice se je udeležilo več kot dvajset otrok, program pa je končal nastop učencev DPS s predstavo in petjem božičnih pesmi ter na koncu še prihod Božička, ki je prinesel tudi darila.

Vir: www.slovinci.si, www.zavod-parnas.org, www.si-hr.eu

Povzeto po zapisu Mirjane Žagar

VESELIM SE

Ves dan se veselim,
prihaja tisti, ki ga želim.
Obljubil je, da bo prišel
in prisrčno me objel.

Štejem ure, komaj čakam,
sem pa tja po hiš' korakam.
Veselim se, ker prihaja,
Naj se nič več ne odvaža.

Obljubil je, in prišel bo,
vem, da nama bo lepo.
Šla bova na sprehod,
uživala bova povsod.

Cvetlice bova nabirala,
spotom se poljubovala.
Že naprej se veselim,
prišel bo, to si želim.

VRTNICA

Vrgla sem cvetje, da ga ne gledam,
pospravila sem blazino, da nanjo ne sedam.
Če bi še spomine vtaknila v kot,
bi spet imela normalno življenjsko pot.

Cvetje je lepo, ljubezen še lepša,
če cvetje ovene, ljubezen bila naj bi večna.
Zelo je važno živeti pošteno,
ljubiti cvetje, rdeče al' pa rumeno.

Rožice lahko kupiš in jih gledaš,
ljubezen je, česar vsakemu ne daš.
Cvetje nas včasih v spomine vrača,
pa naj tudi vsak svoje grehe plača.

Lepo rdečo vrtnico gledam,
omamlja me, rada jo imam.
Diši po ljubezni, po dobroti,
v družbi z njo nič me ne moti.

■ Marija Šenk, jesen 2017

11. december, Svet za narodne manjšine RH: 15 let UZPNM

Svet za narodne manjšine (SNM) RH in vladni Urad za človekove pravice in pravice narodnih manjšin sta v saboru praznovala 15. obletnico sprejetja Ustavnega zakona o pravicah narodnih manjšin, ki je pomenil prelomnico na tem področju na Hrvaškem, a žal predvsem na normativni ravni. Število manjšinskih poslancev se je sicer povečalo na osem od dotedanjih pet, zagotovljena je bila pravica do manjšinske samouprave oz. svetov in predstavnikov ter med drugim vzpostavljen SNM kot krovno telo, v njem je član tudi predstavnik slovenske skupnosti. Lepo se berejo tudi pravice, zagotovljene na področju izobraževanja, zaposlovanja, medijev, vendar je položaj pri tem še vedno daleč od pravic, zagotovljenih na papirju. To velja tudi za slovensko manjšino, nezadovoljno denimo z zastopanjem v saboru ali pomanjkanjem politične in druge volje pri uresničevanju pravic na področju izobraževanja, da ne govorimo o splošnem ozračju, vse bolj polnem sovražnega govora proti manjšinam ... Še dolga je pot do sprejemanja manjšin kot enakopravnih partnerjev v javnem in političnem življenju Hrvaške, če sploh.

■ Marjana Mirković

18. december, Letno srečanje v KPD Snežnik v Lovranu

Na rednem letnem srečanju so v društvu tudi tokrat odprli razstavo ustvarjalne delavnice, ki jo vodi Branka Širola, navzoče je pozdravil predsednik Vasja Simonič, v gosteh pa so tokrat imeli dramsko skupino SKD Istra iz Pulja. Uprizorila je skeč Zakaj je kranjska klobasa?, v glasbenem delu so nastopili mladi člani Orkestra Nika Polesa, ki je zaradi velikega zanimanja šolo harmonike odprl tudi v obmejni vasi Permani. Obiskovalce SKD Snežnik so tako znova razveselili devetletni Dorijan Rubeša in njegova dvanajstletna sestra Glorija ter njena vrstnica Ema Sušanj. Za pogostitev so z bogatim prigrizkom in sladicami poskrbele pridne članice društva, druženje pa se je ob glasbi mladih harmonikarjev še dolgo v večer nadaljevalo v veselem

razpoloženju in druženju Vir: Liburnijska priloga.

Dvajsetčlanska skupina KPD Snežnik pa je skupaj s člani lovranskega pustnega društva *Toronjera* 11. februarja obiskala Ptuj in si ogledala tamkajšnji karneval ter tako vrnila večkratne lovranske obiske ptujskih kurentov.

■ Marjana Mirković

Veselo na srečanju.
Arhiv KPD Snežnik.

24. december, Zgubljeno otroštvo Slavka Malnarja v slovenščini

Alenka Weber, Slavko Malnar in Ivan Janeš.
Osebni arhiv.

V prazničnem predbožičnem času je v založbi grosupeljskega zavoda Leo v Sloveniji izšla knjiga *Zgubljeno otroštvo* avtorja Slavka Malnarja iz Ravnic. Izvirnik je leta 2011 založila čabranska podružnica Maticе hrvaške, knjigo je v slovenščino prevedel jezikoslovec Jakob Müller, oblikoval pa likovni umetnik Andrej Zbašnik iz Čabra.

Roman je pretresljivo osebno pričevanje avtorja o obdobju od leta 1939 do 1955, času druge svetovne vojne, trpljenju v

fašističnih taboriščih, ki ga je preстал kot otrok, in vrnitvi leta 1943 na pogorišče domačije, boju za preživetje v času pomanjkanja in povojne obnove, šolanju in takratnem načinu življenja nasploh. Prevajalec uvodoma predstavlja zanimivo življenjsko in delovno pot Slavka Malnarja, od enajstletnika, ki se je preživiljal z razbijanjem kamenja na cestah, do direktorja tovarne, kar je postal z velikim trdom in dodatnim izobraževanjem, pa vse do plodovitega književnika in predanega raziskovalca krajevne zgodovine in jezika, z bogatim petnajstletnim opusom kar šestnajstih knjig. Knjiga je na ogled tudi v KPD Bazovica.

■ Povzeto po zapisu urednika MH Ivana Janeša

IN MEMORIAM

Vida Grbac

Na Reki je 24. januarja letos v 83. letu starosti umrla rojakinja Vida Grbac, dolgotletna članica društva Bazovica in priznana reška ljubiteljska slikarka.

Vida Grbac je ustvarila bogat opus, imela je več kot sedemdeset skupinskih in štiri-deset samostojnih razstav, njena dela pa krasijo tudi krajevno cerkev sv. Kozma in Damijana v Sv. Kuzmu, kjer je živel. Znana je bila tudi po vrsti dobroteljskih akcij. Sodelovala je na številnih likovnih kolonijah, večkrat tudi v okviru slovenskih organizacij, kot sta Slovenska izseljenska matica in SKD Lipa Zadar v Turnju. Razstavljala je na Reki in drugod po Hrvaškem, nazadnje verjetno 7. decembra lani na razstavi Društva slikarjev železničarjev *Plavo svetlo* v galeriji *Sunce* v zagrebški Ustanovi za profesionalno rehabilitacijo in zaposlovanje oseb z invalidnostjo (URIHO). Vida Grbac se je večkrat predstavila tudi v KPD Bazovica, njene slike so bile na naslovnici glasila *Kažipot*, nekdanjega reškega mesečnika v slovenščini, bogatijo pa tudi prostore Slovenskega doma na Reki. Kot je zapisala umetnostna zgodovinarica dr. Vanda Ekl, je bilo *slikanje za Vido Grbac način življenja*.

■ Marjana Mirković

Ko je tudi sreča stvar politike

Nikogar ne sovražim. Z ljudmi, za katere osebno ocenim, da jim ni pomoči, ne trošim energije. "Blagor bolnim na duhu, kajti njih je nebeško kraljestvo," si mislim in grem mimo. A ko kdo v javnosti govori ali počne neumnosti, in to s pozicije moči in na račun davkoplačevalcev, ni pametno biti vselej tiho. Čedalje pametneje je ne biti tiho. Želela bi, da bi razumeli zgodbo, zgodbo, ki je njena protagonistka ni. Če razumete kratek dialog, ki sva ga imeli, razumete, kam se ta svet vrti. In kam se bo vrtel, če bomo še naprej vsi samo tiho.

Na Facebook sem se prijavila, potem ko sem še v koži novinarke opazila, da druge izbire nimam. Tam so se nekatere "novice" pač vrtele hitreje kot drugje. Na to, da bi se pustila prehitevati drugim novinarjem oziroma novinarskim hišam pri plasiranju novic, in-

trig, zgodb, je bil moj urednik namreč alergicen, jaz pa sem privolila v njegovo igro. Nisem si dovolila biti druga. Odšla sem torej na Facebook, da bi bila "na tekočem".

Sicer sem na FB zelo neaktivna. Resno sem se vključila samo enkrat. Tokrat. "Sreče človeku ne more dati niti država niti sistem niti politična stranka. Srečo si lahko človek ustvari samo sam. Toda ne sam kot posameznik, ampak samo v enakopravnih odnosih z drugimi ljudmi. (Edvard Kardelj)." Tale citat iz Kardeljeve študije Smeri razvoja socialističnega samoupravljanja iz leta 1977 na svojem FB "zidu" ni objavil kdor koli, pač pa poslanka državnega zbora iz stranke SMC, to je Stranke modernega centra, ki jo

vodi predsednik vlade Republike Slovenije Miro Cerar.

Ko sem opazila to objavo, se mi je "oko" zataknilo na njej. Halo? Kaj je zdaj to? Opazila sem, da jo je že nekdo komentiral. Novinar-ka, ki jo cenim in rada berem. Napisala je: "Hm, glede na funkcijo, ki jo opravljate, ter glede na zgodovinsko obdobje in funkcije, ki jih je opravljal avtor citata, se to lahko bere kot cinizem. Gotovo lahko država sistem in stranke posameznikovo pot do sreče naredijo še kako ovinkasto." Bravo, Jana! Vsi drugi komentarji so samo hvalili nenavadni recept za srečo v današnjem svetu enakopravnih odnosov med ljudmi naše državnoborske poslanke.

Oklevajoč sem prvič v življenju napisala en FB-komentar, podprla Jano in dodala še nekaj olja na ogenj. Napisala sem, da je citirani citat še kar velik cinizem. Še posebej če to citira nekdo iz stranke na oblasti v državi, kjer dve tretjini državljanov z delom osem ur na mesec komaj pride do povprečne ali nižje plače.

Bila sem kratka, da ne bi postala "žleht". Poslanki Državnega zbora Republike Slovenije nisem hotela soliti pameti z več številkami. Na primer, da več kot tretjina ljudi "živi" s plačo, ki je pod pragom tveganja revščine, ki je lani znašal 616 evrov, minimalna plača pa 613,66 evra. Da ima tretjina ljudi v Sloveniji dohodka, ki so nižji od 7000 evrov bruto na leto, kar je manj od minimalne plače. "Tri četrtine slovenskih dohodninskih zavezan-cev ima na leto manj kot 16.300 evrov, kar bi bilo blizu letnega zaslužka nekoga, ki ima povprečno plačo," je poročal Dnevnik v dneh, ko ministrica za delo nikakor ni mogla prepričati Cerarjevih, da bi minimalno plačo dvignili za cele 4,7 odstotka. To je toliko, da bi na primer kak mlad človek, ki dela v deljenem urniku, kar pomeni ves dan in tudi ob sobotah, in ki bi si rad priskr-

bel stanovanje in ustvaril družino, zaslužil 638,42 evra. Ali kak starejši, ki ima enega ali več otrok v šolah. Ne. Se je pa "moja" poslanka nekaj dni za tem pohvalila, da bodo upokojenci dobili 2,2 odstotka višje pokojnine. Penzionist s 600 evri pokojnine bo prejel 13 evrov več. Vsaka čast!

Bila sem milostna. Nisem napisala na primer: "Jožica, ko bi jaz imela takšno plačo kot ti ali če bi za svoje delo dobila le dostojno plačo, bi tudi jaz na FB in povsod širila pozitivne misli o tem, kako mi sreče ne morejo dati ne bog, ne država, ne partija. Kako sem srečna, da živim v državi, ki človeku zagotavlja dostojno plačo. V državi, kjer za osemurno delo človek dobi takšno plačo, da mora po kruh v Karitas ali na Rdeči križ, pa bi bila raje zelo previdna s svojo pozitivnostjo oziroma bi bila zelo tiho. Kajti v taki državi, kjer rast bruto družbenega proizvoda (o kateri se hvalijo vladajoči) temelji na slabo plačanem delu, je ljudem za kozlat, ne pa za lajkati pozitivne preroške misli z denarjem davkoplačevalcev dobro plačanega človeka vladajoče stranke."

Upala sem, da me bo poslanka kljub malo besedam razumela. A poslanka me je, glej ga šmenta, hip za tem še podučila, da ima pač vsak človek drugačna merila za srečo. Njo, mi je povedala, osrečujejo otroci, partner, širša družina, prijatelji ... In pri tem politika nima čisto nič! Je pribila. Odnehala sem. Mar naj ji res napišem tudi to, da če bi dobila 843 evrov bruto plače (614 evrov neto), bi bil njen otrok verjetno njena edina sreča. In da ni dvomiti, da uživa v družinski sreči s svojimi štirimi bruto jurji, ki so še kako politična zadeva.

Pravzaprav se najin "dialog" in drugi komentarji niso razplamteli v ogenj. Bila je le iskra, ki je hitro ugasnila. Ljudje pač ne marajo neprijetnih tem. Še zlasti, če so srečni.

Gotovo ste razumeli zgodbo. Če je človek ves dan na FB in prebira samo limonade; če vsak večer na TV gleda turško Moja boš in na leto ne prebere niti ene knjige, ki ni žajfnica; če ga ne zanima, kako na ta svet gleda kak filozof, znanstvenik, zgodovinar, novinar; če ne poskuša nikoli pogledati onkraj plota svoje lastne zasebne sreče, potem volitve niso praznik izbire. Potem so volitve dan žalosti, dan, ko ovce izvolijo svoje trumpe. In državljanji Slovenije bomo julija spet volili.

■ Dragica Jaksetič
dragica.jaksetic@gmail.com

Dragica Jaksetič

O b sedemdesetletnici KPD Bazovica je zlato priznanje za svoje več kot petindvajsetletno aktivno sodelovanje prejela tudi dolgoletna in priljubljena pevka Sonja Ogrinc. V društvu je že devetintrideseto leto, se pohvali, in priznanja je bila seveda zelo vesela. "Zelo rada pojem, v Slovenski dom sem prišla skupaj z možem, žal že pokojnim, ter njegovim bratom in ženo. Imeli smo štiri glasove, sopran, alt, tenor in bas. Ljubezen do petja sem prinesla iz svoje družine, vsi moji so vedno radi prepevali, ljubezen do Bazovice pa mi je prenesla moževa slovenska družina, zelo aktivna v društvu. Tašča Ana Ogrinc je tudi igrala v dramski skupini, tast Franc pa je pel. Na Reko sta prišla v petdesetih letih iz Maribora, zaradi blage klime, nujne za moževega bolehnega brata." Kot pravi, je spominov veliko, med prvimi so velik vtis nanjo napravili nastopi na reviji Primorska poje in pevskega tabora v Šentvidu pri Stični leta 1980.

"Petje v društvu mi res zelo veliko pomeni. Tu je vselej tudi dobra družba, zame je to pomembno, ker sem že dolgo upokojenka. Po moževi smrti leta 2004 živim sama oziroma skupaj z enim od sinov v družinski hiši v Viškovem, v lepi naravi in tik ob gozdu, kjer pa ni veliko druženja in sem zato vsakega srečanja z zborom toliko bolj vesela. Tudi jaz lahko rečem, da mi je Bazovica nekakšen drugi dom! Tu se nasmejemo, razveselimo, včasih pa seveda tudi razžalostimo ali spremo. Smo pač precej povezani. Rada hodim na gostovanja, da pokažemo, kako in kaj pojem. Vsak nastop je lepo doživetje, vendar moram reči, da je pevski tabor v Stični zame resnično nekaj posebnega."

Vse pesmi so ji enako pri srcu in težko bi rekla, kaj raje poje, pravi. Poudarja pa vlogo dirigenta: "Pomembno je, da je zbor usklajen in je petje ubrano. Seveda ima pri tem osrednjo vlogo dirigent, in odkar pojem, so se zamenjali štirje. Spominim se še pok. Škerjanca; bil je dober, a menim, da je kakovost našega zbora prvi močnejše povzdignil dolgoletni dirigent, pok. Franjo Bravdica. Krajše obdobje nas je zatem uspešno vodila Maja Dobrila, sedANJI zborovodja Zoran Badjuk – tudi njemu seveda vsa pohvala – pa je za svoje izvrstno delo tako prevzel zbor, ki ima dobro podlago."

Sonja Ogrinc: Tudi meni je Bazovica drugi dom!

Z jezikom nima težav, slovenščina ji je blizu in jo razume, poleg družine tudi zaradi sosedov: "Odrasla sem na Zametu, kjer je bilo vedno veliko Slovencev, tako tudi pesmi razumem, za izgovarjavo pa nam predsednik zbora Zvonimir Stipetić vsako pesem prebere in pojasni vse potrebno."

Sonja Ogrinc si želi, da bi ji petje v zboru tudi v prihodnje lepšalo upokojske dni. Upokojenka je že več kot dvajset let, s polno delovno dobo, saj se je zaposlila zelo mlada, po končani osnovni šoli, nato pa vseskozi delala v nekdanjem velikem reškem podjetju Rikard Benčič, v kovinarski stroki. Na Reko je navezana, njena družina se je na Kvarner priselila leta 1951 iz Boke Kotorske, kjer se je rodila, sicer pa je tudi njeno življenjsko zgodbo zaznamovala druga svetovna vojna: "Moj dekliški priimek je Grailach, oče je bil iz Banata in nemških korenin; v Boko Kotorsko ga je pripeljal vojaški rok, spoznal je mamo in poročila sta se. Kmalu pa se je začela druga svetovna vojna in starša sta odšla v Banat; tam je bilo več možnosti za zaposlitev in oče je nameraval poiskati delo na železnici. Načrte jima je prekrizala racija, bila sta zajeta skupaj z očetovo mamo in ločeno strpana v moški in ženski vagon v vlaku za Dunaj, na prisilno delo, medtem ko je bil očetov oče poslan v taborišče Buchenwald, od koder se ni vrnil. Po očetovi zaslugi, ki si je zapomnil ime kompozicije, se je družini pozneje uspelo najti. Bili so na prisilnem delu na Dunaju in tam se je rodil Sonjin brat, v nemškem mestecu Neustadt am Kulm pa se je rodila Sonjina sestra. Materi je s taščo in otrokoma iz Nemčije uspelo priti do Dunaja in skupaj z očetom naposled nazaj v Boko Kotorsko, tam pa se je rodila tudi Sonjina druga sestra. Družina si je dom naposled ustvarila na Reki in zdaj tu živita tudi družini obeh Sonjinih sinov."

■ Marjana Mirković

Sonja Ogrinc. Foto: Marjana Mirković

Foto: Andrej Hromin

Foto: Marina Bubnić

Foto: Anita Hromin

Foto: Dionis Jurić